

Makrobonitetne mjere

Objavljeno: 31.1.2015. Ažurirano: 27.9.2017.

Makrobonitetne mjere koje služe očuvanju financijske stabilnosti čine preventivne mjere, mjere usmjerene na povećanje otpornosti bankovnog sustava i ostale mjere.

Osnovni cilj korištenja svih makrobonitetnih mjera jest jačanje otpornosti bankovnog sustava na moguće i iznenadne šokove. U tom smislu koriste se preventivne i mjere usmjerene na povećanje otpornosti bankovnog sustava:

- [zaštitni sloj za očuvanje kapitala](#)
- [protuciklički sloj kapitala ZS \(pck\)](#)
- [zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik ZS \(ssr\)](#)
- [zaštitni sloj kapitala za sistemski važne kreditne institucije ZS \(osv\) i ZS \(gsv\)](#)
- [uzajamno priznavanja mjera \(reciprocitet\)](#)
- [ostale mjere i aktivnosti](#)

Struktura kapitalnog zahtjeva za banke

Kreditne institucije u Hrvatskoj dužne su održavati kapitalni zahtjev u iznosu od 12% ili 13,5% ukupne izloženosti riziku (ovisno o veličini kreditne institucije), na koji se dodaje individualni kapitalni zahtjev za svaku kreditnu instituciju. Struktura kapitalnog zahtjeva prikazana je na slici dolje.

Minimalni regulatorni kapitalni zahtjev iznosi 8% ukupne izloženosti riziku. Može se održavati u obliku osnovnog (redovnog i dodatnog) kapitala i dopunskog kapitala, na način da sve kreditne institucije moraju u svakom trenutku ispunjavati sljedeće kapitalne zahtjeve:

1. stopa redovnog osnovnog kapitala od najmanje 4,5%
2. stopa osnovnog kapitala od najmanje 6%
3. stopa ukupnog kapitala od najmanje 8%.

Kombinirani zaštitni sloj kapitala drži se u obliku redovnog osnovnog kapitala, a ovisno o veličini kreditne institucije iznosi 4% ili 5,5% ukupne izloženosti riziku. Gradi se od zaštitnih slojeva koji su funkcija određenog tipa sistemskih rizika. To su:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala od 2,5%
- [protuciklički zaštitni sloj kapitala](#).
- [zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik](#)
- [zaštitni sloj kapitala za sistemski važne kreditne institucije](#)

Ukupna visina sloja kombiniranoga kapitalnog zahtjeva za kreditne institucije ovisi o kalibraciji pojedinih instrumenata. Kombinirani zaštitni sloj kapitala tako se sastoji od zaštitnog sloja za očuvanje kapitala od 2,5% za sve kreditne institucije, protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala koji trenutačno iznosi 0% te od, ovisno o tome koji ima višu stopu, zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik odnosno zaštitnog sloja za OSV kreditne institucije (trenutačno je to zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik sa stopama od 3% za veće odnosno 1,5% za manje kreditne institucije).

Struktura kapitalnog zahtjeva stope u primjeni u postotku ukupne izloženosti riziku		Dopušteni raspon kapitalnog zahtjeva	
Protuciklički zaštitni sloj kapitala 0%	} 1,5% ili 3%	} Kombinirani zaštitni sloj kapitala (4% ili 5,5%)	0% – 2,5% Iznimno HNB može odrediti i stopu veću od 2,5% (ZOKI, čl. 120)
Zaštitni sloj za OSV kreditne institucije 0,2% ili 2% <i>0% za sve ostale kreditne institucije</i>			0% – 2% Za supsidijare GSV ili OSV KI u EU-u stopa ne smije prelaziti max{zaštitna stopa matične institucije; 1%} (ZOKI, čl. 137)
Zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik 1,5% ili 3%			1% – 3% 3% – 5% uz prethodno pozitivno mišljenje EK-a >5% EK odobrava provedbenim aktom (ZOKI, čl. 132)
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala 2,5%			2,5% (ZOKI, čl. 117)
Supervizorski kapitalni zahtjev (specifičan za svaku banku)	} Individualni dodatni kapitalni zahtjevi	} Ukupni SREP kapitalni zahtjevi	Stopa ovisi o specifičnim rizicima KI koje je HNB prepoznao tijekom SREP-a. Stopa nije javno dostupna, a KI je može i ne mora objaviti.
Stopa ukupnoga kapitala			} Minimalni regulatorni kapitalni zahtjev 8%
Stopa osnovnoga kapitala			
Stopa redovnoga osnovnog kapitala			
<p>Napomena: Prikazane stope u primjeni u 2018. godini. OSV – ostala sistemski važna; GSV – globalna sistemski važna; SREP – postupak nadzorne provjere i ocjene; KI – kreditna institucija; EK – Europska komisija ZOKI – Zakon o kreditnim institucijama; CRR – Uredba (EU) br. 575/2013</p>			Pri jačanju makrobonitetnog ili sistemskog rizika koji mogu negativno utjecati na financijski sustav i realno gospodarstvo odgovorno nacionalno tijelo može odrediti i više razine regulatornoga kapitala (CRR, čl. 458).

Osnovni instrumenti koji se odnose na likvidnost:

- zahtjev za likvidnosnu pokrivenost (LCR), koji je usmjeren na poboljšanje kratkoročne likvidnosne pozicije financijskih institucija formiranjem likvidnosnih rezervi primjerenih za pokriće moguće neravnoteže između likvidnosnih priljeva i odljeva u iznimno stresnim uvjetima tijekom jednomjesečnog razdoblja, i
- zahtjev za stabilne izvore financiranja (NSFR), koji je usmjeren na dugoročno, strukturno poboljšanje likvidnosne pozicije financijskih institucija.

Spomenuti standardi jesu likvidnosna zaštita s obzirom na to da će financijske institucije u stresnim uvjetima moći privremeno smanjiti njihovu razinu ispod zahtijevanih regulatornih minimuma.

Korištenje makrobonitetnih mjera u zemljama EU-a

Dokumenti

- [Tablica 2. Provedba makroprudencijalne politike i pregled makroprudencijalnih mjera u Hrvatskoj](#)

Objavljeno: 30.1.2019. Ažurirano: 26.2.2019. 18K